

клієнтів, що відповідає сучасним концепціям соціально-відповідального аграрного бізнесу та врахування низькі нефінансових показників, які знаходяться у спектрі стратегічного маркетингового аудиту (позиціонування продукції на ринку, імідж аграрної компанії, зв'язки із сегментними групами тощо).

Висока ступінь динамічності маркетингового середовища бізнес-суб'єктів аграрної сфери виробництва висуває об'єктивні вимоги до гнучкості і адаптивності маркетингової стратегії їх розвитку. Забезпечити виконання даного завдання можливе лише за умов формування адекватної сучасним вимогам системи обліково-аналітичного забезпечення, яка крім, традиційних складових, має включати й ефективний механізм діагностики ризиків і загроз маркетингового середовища. За таких умов стратегічний маркетинговий аудит буде спроможний виконувати властиві йому функції, однією з головних серед яких, є сприяння реалізації стратегії маркетингу аграрних формуваль.

Список використаних джерел:

1. Гудзинський О.Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту / Гудзинський О.Д., Кірейцев Г.Г., Пахомова Т.М. // Облік і фінанси АПК. – 2008. - № 3. - С. 89 – 93.
2. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер. – М.: Прогресс. – 1991. – 654с.
3. Лень В.С. Обліково-аналітичне забезпечення управління: поняття та структура / В.С. Лень // Облік і фінанси. - № 1 (71). – 2016. - № С. 38-44.
4. Пилипенко А.А. Проектування системи стратегічного обліку промислового підприємства / А.А. Пилипенко // Проблеми економіки. – 2009. - № 3. – С. 36-46.
5. Уилсон О. Аудит маркетинга / О. Уилсон. - Днепропетровск: 2003. – 368с.

УДК 330.322

Хрупович Світлана, к.е.н., доцент
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м.Тернопіль, Україна

ОСНОВНІ АНАЛІТИЧНІ ПРИЙОМИ ЧИТАННЯ БАЛАНСУ

Khrupovych Svitlana, PhD (Economics), Associate Professor

KEY ANALYTICAL METHODS OF READING THE BALANCE

Головним документом підприємства, в якому відображаються фінансові потоки є баланс, тобто фотографічний відбиток реальної картини того, чим володіє організація і звідки це з'явилося. Основне аналітичне завдання фінансистів – вміти прочитати цей документ з метою надання рекомендацій менеджерам компанії щодо доцільності прийняття рішення кредитування, інвестування, розширення чи диверсифікації виробництва.

Бухгалтерський баланс являє собою наочне відображення рівноваги між тим, чим володіє підприємство, а саме, активами та джерелами фінансування цих активів – пасивами. Активи є бажаннями, а, пасиви – можливостями. При цьому ми розглядаємо моментний стан підприємства на певну дату і повинні зробити перші висновки, без використання формул і розрахунків щодо майнового стану організації, розміщення засобів і джерел, стану розрахунків та платоспроможності, дати також і правову оцінку доцільності ведення цього бізнесу.

Розглянемо детальніше активи, тобто ресурси, які знаходяться у власності чи під контролем підприємства і будуть приносити фінансовий результат. У балансі активи розміщуються за принципом ліквідності. Найменш ліквідні статті, які потребують доволі тривалого часу для їх реалізації розміщені вгорі активної частини балансу. До них віднесемо нематеріальні активи. Надалі йдуть основні засоби, незавершене капітальне будівництво, довгострокові біологічні активи. Більш ліквідними у структурі активів є запаси, які найчастіше зберігаються на складах і доволі швидко можуть бути реалізованими. Закінчується розділ грошима та їх еквівалентами, готівкою та рахунками у банках. Ця стаття ліквідна, навіть по її назві, а збільшення в динаміці свідчить про покращення фінансового стану підприємства.

Дивлячись на фотографічне відображення зміни валюти балансу – можна зробити висновки відносно того, що при зменшенні цієї цифри, варто розробити ряд заходів для покращення діяльності підприємства. Важкість структури активів визначаємо шляхом співставлення темпу зростання необоротних та оборотних активів. Якщо темпи зростання оборотних активів є вищими за темпи зростання необоротних активів, то потрібно робити висновки щодо існування доволі комфортної ситуації і мобільної структури активів. Звернемося ще і детальніше до першого розділу - необоротних активів. Проаналізувати необхідно у цьому розділі те, яку вагу вони займають у валюті балансу. Фінансисти повинні розуміти, що збільшення частки основних засобів свідчить про значні накладні витрати, а підприємству у цій ситуації необхідно мати велику долю власного капіталу у джерелах фінансування. У другому розділі – оборотні активи – необхідно проаналізувати їх структуру. Збільшення дебіторської заборгованості є негативною тенденцією, яку пов'язують із проблемами за оплату послуг чи виготовлену продукцію, або ж із доволі великим комерційним кредитом покупцям.

Якщо статті активу балансу групують за ліквідністю, то пасивні статті групують за мірою їх повернення і розміщуються вони по зростаючій терміновості. Перше, на що варто звернути увагу при скануванні пасивної частини балансу – це на власний капітал. Якщо він зростає швидше, ніж зростає кредиторська заборгованість, то це сприяє фінансовій стійкості

підприємства. Якщо помічено зростання частини власного капіталу, яка утворюється в процесі господарської діяльності (резервний капітал, нерозподілений прибуток), то можна також робити висновки щодо ефективної роботи підприємства. Адже збільшення нерозподіленого прибутку як джерела формування власного капіталу, приводить до капіталізації, а відтак і зростання ринкової вартості підприємства. Нерозподілений прибуток є також і основним джерелом інвестиційних ресурсів. Впливаючи на прийняття рішення щодо інвестування та виплати дивідендів, інколи рекомендується виплачувати дивіденди за рахунок резервного фонду, якщо у поточному періоді підприємство отримало чистий збиток.

Звернемо увагу на зобов'язання: при зростанні короткострокової кредиторської заборгованості скорочується обіговість оборотних коштів, а прострочені платежі до бюджету можуть обернутися штрафами та іншими санкціями.

Фінансисти повинні пам'ятати також про основні риси позитивного балансу, а саме:

- збільшення валюти балансу на кінець звітного періоду;
- перевищення власного капіталу над позичковим;
- темпи приросту кредиторської та дебіторської заборгованості не повинні відрізнятися суттєво;
- зростання темпів приросту активів над темпами приросту необоротних активів.

Список використаних джерел:

1. Мних, С.В. Економічний аналіз діяльності підприємства [Текст]: підручник / С. В. Мних; КНТЕУ. – К., 2008. – 312с.
2. Сопко, В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник [Текст] / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. К.: КНЕУ, 2004. – 411с.
3. Чумаченко М. Г. Економічний аналіз [Текст]: навч. посібник / М. А. Болух [та ін.]; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. - 2.вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.